

Møde i Hvidovre Handicapråd

Dato: 19.8.2009

Sted: Ny kaffestue, Hvidovre Rådhus

Deltagere: Helle M. Adelborg (KB), Carsten Jelund (KB), Susanne Brixum (KB), Pernille Falcon (KB), Helle Mathiasen (DH), Knud Søndergaard (DH), Torben Olesen (DH), Connie Albrechtsen (DH), Helle Drøhse Kilde (DH), Kim Jørgensen (DH), Else Lund Frydensberg, kontorchef i VISO, Anne Moebius (Social- og Sundhedsforvaltning), Betina Engelhardt Rasmussen (Social- og Sundhedsforvaltning), ref.

Afbud: Mette Dencker (KB), Karl-Erik Høholt Jensen (KB), Benthe Viola Holm (KB).

Fravær: Grethe Jørgensen (DH).

Kopi til: Handicaprådets medlemmer

Referat

Hvidovre Kommune

Social- og Sundhedsforvaltningen

Ældre- og Handicapafdelingen
Betina Engelhardt Rasmussen

Sagsid.: 56063
Dok.id.: 693434

21-08-2009

Torben Olesen indleder mødet og byder velkommen til Else Lund Frydensberg, kontorchef fra VISO Børn- og Unge.

1.0. Godkendelse af dagsorden

Dagsorden godkendt

2.0. Meddelelser

Torben Olesen:

- Motionsparken er blevet indviet, og ved gennemgang af parken kan det konstateres, at det er nogle gode og anvendelige redskaber. Handicaprådet modtog invitation til motionsparkens officielle åbning d.16. juli 2009 men var desværre forhindret i at deltage grundet seminar hos SBI vedrørende tilgængelighed.
- Dansk Blindesamfund har på vegne af en borger i Hvidovre henvendt sig til Hvidovre Kommune vedrørende en sag om reparation af en Daisy afspiller. Der har været afholdt møde med Dansk Blindesamfund og hjælpemiddelafdelingen og der er fundet en tilfredsstillende løsning. I det omfang borgeren bor på plejecenter hjælper centeret med pakning og afsendelse af Daisy afspilleren. En løsning som Handicaprådet og Dansk Blindesamfund er tilfredse med.
- Handicaprådet har modtaget en henvendelse vedr. SBI's tilgængelighedsenhed. Enheden har hidtil været finansieret via SATS-puljemidler. Ved udgangen af 2009 ophører puljestøtten hvorfor der nu forsøges at finde finansiering. Hvis nogle kender til fonde eller puljer der kan ansøges i denne forbindelse skal det opfordres til at vedkommende retter henvendelse til SBI tilgængelighedsenheden.
- Handicaprådet og Ældrerådet har i samarbejde med Hvidovres Borgmester indsamlet underskifter imod indskrækning af busrute 132. Formændene fra de to råd planlægger besøg hos Rødovres Borgmester hvor man vil

overrække de mange underskrifter der er indsamlet i protest over indskrænkningen af ruten i Hvidovre.

3.0. Bemærkninger til referatet fra sidste møde den 13. maj 2009

Ingen bemærkninger.

4.0. VISO

Orientering om VISO, herunder organisationens opbygning, brug af VISO samt former for tilbud fra VISO ved Else Lund Frydensberg, kontorchef VISO – Børn og Unge

Else Lund Frydensberg:

VISO er den nationale Videns- og specialrådgivningsorganisation i Danmark. VISO er en del af Servicestyrelsen som hører under Indenrigs- og Socialministeriet

Baggrunden for oprettelsen af VISO:

VISO er barn af kommunalreformen. Brugerorganisationerne på handicapområdet har været med til at presse på for oprettelsen af VISO i forlængelse af kommunalreformen. Brugerorganisationerne frygtede at kommunerne i forbindelse med kommunesammenlægningerne i reformen ikke ville kunne håndtere de meget specialiserede opgaver inden for især handicapområdet.

VISO's kompetenceområder:

VISO er opdelt i tre områder; voksenområdet, specialundervisningsområdet og området for børn og voksne. Det er med andre ord alle målgrupperne inden for det sociale område som VISO kan vejlede om. Rådgivningen kommer fra et specialistnetværk og kan være til en kommunal forvaltning, en borger, et botilbud mm.

VISO's brugergrupper:

VISO tager både imod henvendelser fra enkelt borgere og fra kommunale forvaltninger, institutioner mm.

Ved enkelt henvendelser fra borgere anbefaler VISO at der altid rettes kontakt til borgerens hjemkommune. Nogle borgerhenvendelser starter hos VISO men ender med et forløb i kommunen. Andre borgerhenvendelser ender i samarbejder mellem VISO og kommunen. Der er ligeledes borgerhenvendelser der ender med direkte rådgivning fra VISO til borgeren.

Borgerhenvendelser udgør 1/3 del af henvendelser til VISO

VISO's organisationsmæssige opbygning:

VISO er opdelt i 3 enheder:

- **Den centrale enhed i Odense;** her sidder 35 ansatte fordelt på forskellige fagområder. De tager imod henvendelserne fra kommuner og borgere og sørger for den videre visitation til de rette specialister.
- **Specialistnetværk** bestående af 140 specialiserede institutioner. Netværkets medlemmer yder rådgivning samtidig med at de er placeret i praksisfeltet. Det er en fordel af specialisterne er placeret i praksisfeltet idet de herved løbende udvikler og opretholder det høje faglige vidensniveau. Specialisterne rejser altid ud til rekvirenten medmindre andet ønskes.
- **Videnscentre** skal udvikle og opkvalificere specialviden i kommunerne. De 14 eksisterende viden centre på specialområdet er alle tilknyttet VISO. Tre af centrene er blevet integreret i VISO mens de 11 andre forsat fungerer som før VISO's oprettelse dog med stærke samarbejdsrelationer til VISO.

Hvornår kan man bruge VISO?

Ved opstarten havde VISO ikke så mange henvendelser. Kommunerne skulle lige opdage at VISO eksisterede og derudover tog VISO kun de sager hvor der var tale

om meget specialiserede områder. I 2008 skete der nogle justeringer med henblik på at styrke VISO som organisation. En af justeringerne var kriteriet for hvornår man kan søge hjælp fra VISO.

Definitionen i dag er følgende:

Hvis en kommune vurderer at den ikke har den nødvendige ekspertise kan kommunen søge vejledning hos VISO.

Denne justering har åbnet op for tilgangen af sager samtidig med at kendskabet til VISO nu begynder at blive mere udbredt. Samtlige kommuner har i dag anvendt VISO, både storkommunerne og de små kommuner henvender sig til organisationen
VISO har pr. dags dato modtaget 6.000 henvendelser og iværksat 2.000 specialydelser.

VISO yder både rådgivning og udredning. Sidstnævnte ydes dog kun til Kommunale forvaltninger, ikke ved enkelt borgerhenvendelser.

VISO yder rådgivning indenfor socialfaglige problemstillinger og beskæftiger sig ikke med lovgivningstolkninger.

VISO anviser heller ikke direkte til specialinstitutioner. Det vil overtræde kommunens myndighedsfunktion. VISO tilbyder hjælp til at udrede og klargøre hvad en given specialinstitution skal kunne tilbyde i den konkrete sag.

Overordnet karakteristisk af henvendelse til VISO.

- Når man er tvivl
- Der er mange problemstillinger i samme sag
- Det man 'plejer' virker ikke mere
- Der er måske en negativ udvikling i gang/under opsejning
- Der er brug for viden og metoder til håndtering af sagen

Ved henvendelser foretages ofte afklarende møder med sagsbehandler/brugeren/borgeren/netværket. Dette gøres for at afklare hvilken problemstilling der søges løst samt hvilke behov/forventninger de involverede parter har.

Helle Kilde: Hvordan defineres det om kommunen har den kompetente rådgivning?

Else Lund Frydensberg: Det er kommunen selv, der definerer hvorvidt den har manglen på den specialiserede ekspertise.

I forhold til borgerhenvendelser sker der nogle drøftelser mellem borgeren, VISO og borgerens hjemkommune. VISO anbefaler altid inddragelse af kommunen inden der ydes enkelt rådgivning.

Helle Kilde: Foregår rådgivningen altid pr. tlf.? Er det ikke muligt at søge viden i et online arkiv i relation til jeres viden center?

Else Lund Frydensberg: Opstarten foregår primært ved tlf. henvendelser. VISO tilbyder ikke online arkiv til viden søgning. De tilknyttede viden centre har dog ofte en del viden på deres egne hjemmeside og her kan man søge online.

Pernille Falcon: Kører i også undervisningsforløb?

Else Lund Frydensberg: Nej, VISO tilbyder ikke undervisningsforløb. Vi tilbyder i nogle sager rådgivning, der er rettet til en bredere personalegruppe, som godt kan få karakter af undervisning. Men som udgangspunkt tilbydes der ikke undervisning.

Pernille Falcon: Du nævnte i har iværksat 2.000 specialydelser. Har du nogen fornemmelse af fordelingen på disse sager?

Else Lund Frydensberg: Der er flest sager på handicapområdet, særligt på voksenområdet har vi haft mange sager. På børn og ungeområdet er fordelingen 50/50.

De tre topscorer i sagsområder er: udviklingshæmmede, ADHD og Autisme. Der er i mindre omfang modtaget henvendelser i relation til for eksempel kriminalitetstruede unge.

Specialundervisningssagerne er udelukkende i relation til børn. Vi har faktisk kun haft én sag på specialundervisningsområdet i forhold til voksne.

Torben Olesen: Har du nogen fornemmelse af at brugerorganisationernes frygt, for at kommunerne med amternes nedlæggelse skulle tabe specialviden på nogle områder, er gået i opfyldelse?

Else Lund Frydensberg: Umiddelbart mener jeg ikke at der er et generelt mønster i forhold til viden der er gået tabt. Der kan være nogle kommuner der mangler en særlig viden og vi ser da også nogle tendenser til at tilbud der før blev anvendt nu ikke længere anvendes. Vi undrer os over hvor rådgivningen så kommer fra, for behovet er der vel stadig. Eksempelvis kommunikations- og hjælpemiddelområdet. Der er derfor iværksat en undersøgelse der skal belyse hvor denne form for rådgivning så leveres fra nu. Der er flere hjælpemiddelcentraler der er truet af lukning grundet manglende vejledningssager.

Carsten Jelund: Det er jo klart, at der nu er nogle områder hvor der mangler særlig viden og andre hvor man har. Der indgås jo også forskellige aftaler for at løse dette. Men netop derfor skal VISO også sørge for kendskabet til organisationen udbredes videst muligt.

Else Lund Frydensberg: Ja, der er stor forskel på hvilke kompetencer man har fra kommune til kommune. Jeg har dog indtryk af at der også udvikles mange nye tiltag i kommunerne og mange samarbejdsaftaler.

Pernille Falcon: Har det været gratis at henvende sig for kommunerne hele tiden?

Else Lund Frydensberg: Ja, selve økonomien vedrører ikke den der opsøger rådgivning eller udredning fra VISO.

Torben Olsen: VISO lever ikke på lånt tid, dvs. er finansieret af eventuelle puljemidler?

Else Lund Frydensberg: Nej, vi er ikke finansieret af puljemidler. Der er sket en mindre justering her i 2009, en mindre reduktion.

Pernille Falcon: Er der nogen planer om at indføre brugerbetaling?

Else Lund Frydensberg: Nej, der er ingen planer om brugerbetaling for rådgivningen fra VISO

Knud Søndergaard: I har jo en del kontakter med forskellige institutioner. Der er forskelle i måden i har kontakt med de forskellige institutioner på handicapområdet.

Else Lund Frydensberg: Ja, det er rigtig at der er forskellige kontaktformer på handicapområdet. Hele blindeområdet har eksempelvis haft et længere konsulent forløb. Vi har justeret så muligheden for længere konsulentforløb også er til stede.

Torben Olsen: Det var en flot orientering om hvad VISO kan og har af tilbud. En stor tak til Else for det flotte og fyldestgørende oplæg.

Else Lund Frydensberg: Tak for invitationen og ring endelig hvis der skulle opstå nogle spørgsmål.

5.0. Markering af FN's Handicapdag 3. december 2009

DH repræsentanterne foreslår, at der søges afholdt et arrangement med fokus på kommunikation ml. borgere med handicap og borgere uden handicap samt, at der nedsættes en arbejdsgruppe bestående af Betina Engelhardt Rasmussen, Helle D. Kilde og Torben Olesen til at forestå arrangementet.

Torben Olsen: Tanken bag det foreslået arrangement er, at der inviteres en kommunikationsspecialist og en handicappet borger til at debattere emnet kommunikation blandt handicappede og ikke handicappede. Finansieringen af arrangementet er et problem, da Handicaprådets budget ikke har nogle midler at gøre godt med. Derfor må der ses på alternative finansieringsformer. I den forbindelse kunne man måske forestille sig at Hvidovre Handicapråd gik i samarbejde med AOF om at lave et arrangement d. 3. december. Hvad syntes rådet om denne ide?

Helle Adelborg: Der er vel næppe nogen der kan være imod en markering af så vigtig en dag, og det valgte emne er rigtig godt og aktuelt. Jeg syntes det er fint med en lille arbejdsgruppe, og har heller ikke nogen indvendinger imod et eventuelt samarbejde med AOF. På sidste møde talte vi jo netop om finansiering og dette kunne da måske være en interessant alternativ.

Pernille Falcon: Der kommer vel så til at være deltagerbetaling på arrangementet, når det skal være sammen med AOF?

Torben Olesen: Der skal helst ikke være deltagerbetaling på. Bliver det en nødvendighed vil vi selvfølgelig forsøge at holde deltagerbetalingen nede på et beskedent beløb.

Pernille Falcon: AOF kan så modtage et medlemstilskud pr. deltager. Jeg syntes lige man skal se på om det så i virkeligheden ikke bliver dyrere end hvis vi afholdte arrangementet alene.

Helle Mathiasen: Det kan jo også være vi kan finde nogle handicappede inden for egne rækker der har lyst til at stille op til sådan et arrangement?

Torben Olsen: Jeg er ikke afvisende for nogle ideer, men mener som udgangspunkt at det ikke skal være hr. eller fru Jensen der fortæller om sine oplevelser. Det skal være nogle der er istand til at formidle et sådant budskab.

Pernille Falcon: Nu er det kommunikation der er temaet. Har i gjort jer nogen tanker om dette emne i et udviklingsperspektiv? Jeg tænker, det vil være oplagt at man forsøger at indarbejde dimensionen om forbedring af kommunikationen.

Torben Olsen: Ja, ideen er jo langt fra færdigudviklet lige nu. Det er klart der er udviklingsperspektiv på mange områder inden for kommunikation.

Carsten Jelund: Jeg har fuld tillid til at arbejdsgruppen udarbejder et oplæg. Hvis der er nogle her, der har nogle gode indspark og ideer så kan vi vel lave en aftale om at man fremsender dette på mail til arbejdsgruppen?

Torben Olesen: Det er så afgjort en mulighed. Bare send på e-mail hvis I har nogle gode ideer.

Susanne Brixum: Nu er det jo FN's handicapdag. Måske i kunne finde noget fra FN om særlige problematikker de belyser på dagen. Måske er der ligeledes nogle puljemidler at ansøge. Jeg har før fået midler fra FN.

Helle Adelborg: Kommunikation er et meget vigtigt område, og forebyggelse af mobning af handicappede, hvordan kommer budskabet ud til skolebørn? Det

kunne være et udviklingsperspektiv; hvordan forbedres kommunikationen, så mobning med mere undgås?

Helle Mathiasen: Jeg var til et interessant foredrag med en socialrådgiver der har sclerose. Hun har netop udgivet en god bog om kommunikation og hvor svært det kan være. Hende kunne man også invitere.

Helle Kilde: Jeg syntes også det er meget interessant med kommunikation. Jeg har hele tiden tænkt det i forhold til hjælpemidler, men det er jo meget bredere. Det er et godt emne.

Helle Mathiasen: Indgangsvinklen kunne også være usynlige handicaps.

Pernille Falcon: Det passer jo også meget godt i forlængelse af nogle af de ting der kom frem på dialogmødet, alt det med den mentale tilgængelighed. Jeg kommer sådan til at tænke på nogle af de initiativer vi brugte i tidernes morgen i forbindelse med kvarterløft i stationsbyen. Kendskab giver venskab – dette kan jo også bruges i forhold til dette tema.

Carsten Jelund: Det største handicap i Danmark er intolerancen overfor folk der ser anderledes ud.

Torben Olesen: Vi har fået nogle gode input nu. Arbejdsgruppen udsender en status undervejs.

6.0. Opfølgning på Dialogmøde om en handicappolitik for Hvidovre Kommune

Orientering om status for arbejdet med opfølgning af Dialogmødet om tilvejebringelse af en handicappolitik for Hvidovre Kommune.

Torben Olesen: Nu foreligger rapporten fra dialogmødet i den endelige udgave og den er nu også blevet sat op af vores dygtige layouter John fra Erhvervs- og Kommunikationsafdelingen. Det er en meget flot opsætning, og Handicaprådet sender en stor tak til John for hjælpen.

Nu kommer så spørgsmålet om hvad det næste skridt i processen er? Vi har jo tidligere talt om at når rapporten forelå, kunne Kommunalbestyrelsen vedtage på kommunalbestyrelsesmøde, at nu skal arbejdet med handicappolitik for Hvidovre Kommune startes op. Der foreligger en rapport som danner et god fundament i samspil med Handicaprådets gennemgang af forskellige tilbud i kommunen.

Helle Adelborg: Det er rigtig, nu har vi rapporten i den endelige form, og den er et rigtig godt arbejdsredskab til det videre arbejde. I forhold til tidsperspektivet kan den ikke nå at blive udarbejdet og vedtaget med den nuværende kommunalbestyrelse. Processen er vigtig i politik udarbejdelsen og der er vi simpelthen for tæt på kommunalvalget til at det er realistisk. Det vil heller ikke være hensigtsmæssig at binde en kommende ny kommunalbestyrelse op på en så omfattende opgave så tæt op mod kommunalvalget.

Man kan overveje om det ikke er en god ide at den tages op politisk til januar mødet.

Så har den nye kommunalbestyrelse konstitueret sig og kan være med i processen om handicappolitik for Hvidovre Kommune. Det vil også være en god opgave at starte på. Jeg vil drøfte med Milton hvad der er mest hensigtsmæssigt i forhold til hvilken forvaltning arbejdet skal påbegyndes i. Handicaprådet er jo tværgående, og det vil en handicappolitik også være, så hvordan den skal startes op skal jeg lige afklare med Milton. Måske er det bedst den starter i Økonomiudvalget, og herefter sendes ud i de forskellige forvaltninger.

Pernille Falcon: Jeg kan ikke se noget problem i at vi sender til vedtagelse nu. Der vil jo hele tiden i denne tid være områder vi binder den kommende

kommunalbestyrelse op på. Jeg mener det er en god ide den starter op i Social- og Sundhedsudvalget og så sendes videre til de andre udvalg derfra.

Helle Adelborg: Jeg tager en drøftelse med Milton om hvornår og hvordan den skal startes op. Det er nok bedst med en start i fagudvalg så vi sikrer den faglige ekspertise.

7.0. Spørgsmål

Har Hvidovre kommune planer om etablering af nye handicapvenlige boliger?

DH repræsentanterne glæder sig over, at kommunen har besluttet at opføre 72 nye plejeboliger og at projekteringen herfor tilsyneladende forløber på fuld tilfredsstillende måde. Derimod undrer DH repræsentanterne sig over at der tilsyneladende ikke er aktuelle planer om etablering af nye handicapvenlige boliger, da DH repræsentanterne er af den opfattelse, at der er et behov for nye handicapvenlige boliger.

Anne Moebius: Jeg kan oplyse, at forvaltningen ikke pt. har nogle planer om at komme med forslag om at etablerer flere handicapvenlige boliger i Hvidovre. Der er allerede en hel del handicapegnede boliger i Hvidovre. Derudover viser udviklingen at tendensen er at folk ikke ønsker store boligblokke med rene handicapvenlige boliger. Der efterspørges i højere grad solist tilbud.

I Hvidovre har vi satellit boliger tilknyttet bofællesskaberne og det fungerer rigtig godt. Der er 7-8 tilknyttet bofællesskabet i hvidovregade og det samme gør sig gældende i Lille Friheden.

Connie Albrechtsen: Er det så permanent at man bor i en satellit bolig?

Anne Moebius: Den overvejende del bor der i en periode og rykker så videre i systemet.

Der blev uddelt en oversigt over antal boliger af handicapvenlige i Hvidovre.

Pernille Falcon: Udover den udleverede oversigt, som jo viser der er en del boliger der er handicapvenlige i Hvidovre, vil jeg lige påpege at der er en del flere, i hvert fald i stationsbyen.

Anne Moebius: Oversigten er et udkast til en kommende folder, og den angiver kun de boliger som vi i ÆOH har anvisning over. Der er ligeledes flere boliger gennem den centrale boligvisitation, formentlig hører de boliger du omtaler også ind derovre.

Kim Jørgensen: Mange af boligerne på oversigten er 2 rumm boliger. Hvad hvis et handicappet par ønsker at flytte sammen?

Anne Moebius: Vi samarbejder med boligselskaberne i forhold til omjusteringer af lejligheder. Kommunen foretager ændringer af boligen ud fra en aftale om at der ikke skal genetableres når borgeren fraflytter. I stedet garanterer kommunen genudlejning med de nævnte justeringer i lejligheden.

Visitation til handicapegnet bolig sker efter et regelsæt der er reguleret i lovgivningen på området.

Knud Søndergaard: Vi har også erfaring med at mange døve gerne vil bo sammen. Der er også tilbud til de grupper der er plejekrævende. Vi har i døveklubben debatteret hvorvidt man skulle etablere nogle flere bofællesskaber til de par der ønsker at flytte sammen. I Aalborg har man bygget sådanne bofællesskaber på forsøgsbasis, men det endte med at ingen ønskede at bo i dem. Der er en overordnet tendens om at man ønsker at blive længst muligt i eget hjem – og

gerne et hjem der er placeret i den brede boligmasse og ikke i et område hvor der udelukkende er bosat borgere med handicap.

8.0. Emner til kommende møder

- Opfølgning på Dialogmødet om en handicappolitik
- FN's handicapkonvention

9.0. Næste ordinære møde

Onsdag den 25. november 2009

10.0. Eventuelt

Torben Olesen: Næste møde bliver sidste møde i dette råds funktionsperiode. Vi vil se om det ikke kan markeres på en eller anden måde.

8. december konstituerer den nye kommunalbestyrelse sig.

Knud Søndergaard: Vi er i DH i gang med at lave indstillingerne til rådets næste funktionsperiode. Vi har dog haft lidt problemer med at finde tilsvarende antal suppleanter. Jeg vil derfor spørge ind til politikernes holdning til hvorvidt vi kan indstille en stedfortræder der fungerer som suppleant for 2 rådsmedlemmer?

Carsten Jelund: Umiddelbart kan jeg ikke se noget problem i dette. Det er dog den kommende kommunalbestyrelse der skal tage stilling hertil. Men jeg kan ikke forestille man, at man ikke kan accepterer dette.

Helle Adelborg: Jeg er i princippet enig med Carsten. Men vi skal have hele valgproceduren op og det skal være på plads inden konstitueringen af kommunalbestyrelsen d. 8. december, da vi på det møde jo også udpeger medlemmer til Handicaprådet.

Susanne Brixum: Jeg melder afbud til næste møde d. 25. november.

Mødet sluttede kl. 21.15